

Coastal tourism and its impact on the economic sustainability of the city (Case study: Salmanshahr city)

Ramzan Karimi¹, Abbas Arghan², Saeid Kamyabi³

1- PhD student, Department of Geography, Faculty of Humanities, Semnan Islamic Azad University, Semnan city, Iran

2- Associate Professor, Department of Geography, Faculty of Humanities, Semnan Islamic Azad University, Semnan City, Iran

3- Associate Professor, Department of Geography, Faculty of Humanities, Semnan Islamic Azad University, Semnan City, Iran

Article info

Article type:

Research Article

Received:

2023/08/03

Accepted:

2024/03/16

pp:

115- 132

Keywords:

Satisfaction
Evaluation,
Uustainable
Development,
Economic
Sustainability,
Coastal Tourism,
Salman Shahr.

Abstract

This research aims to examine and evaluate tourists' perspectives and opinions, as well as the factors influencing their satisfaction with visiting the coastal city of Salman-shahr. The study area is limited to Salman-shahr, located in Mazandaran Province. The present research is of an applied nature, and from a methodological perspective, it is a descriptive survey. Data collection was conducted through library and field studies. The statistical population consisted of 350 individuals, selected through convenience sampling. The validity of the questionnaire was confirmed by professors in geography, cultural heritage and tourism experts, and social sciences specialists. Its reliability was verified using Cronbach's alpha, with a coefficient of 0.812. Data analysis was performed using SPSS software, employing factor analysis, Pearson correlation, and one-sample t-tests. The findings indicate that tourists' satisfaction is primarily influenced by the second environmental quality factor of Salman-shahr, which includes access to the beach, natural scenery, and cleanliness. Comparing the results of this study with initial research findings suggests that the quality of infrastructural facilities and services, along with the behavior of the host community, are among the most significant factors affecting tourist satisfaction. Paying attention to tourists' preferences and opinions can serve as a foundation for planning the sustainable development of coastal tourism and the expansion of related infrastructure. Tourist satisfaction plays a crucial role in the continuity and sustainable growth of coastal tourism, as satisfied tourists are more likely to share positive experiences and revisit the destination. Furthermore, ensuring alignment with governmental and private sector policies is essential for guiding the sustainable development of coastal tourism.

Citation: Karimi, R., Arghan, A., & Kamyabi, S. (2025). Coastal tourism and its impact on the economic sustainability of the city (Case study: Salmanshahr city). *Journal of Urban Futurology*, 5(1), 115-132.

© The Author(s).

Publisher: Islamic Azad University, Zahedan Branch.

DOI: <https://doi.org/10.82545/uf.2025.1025296>

Extended Abstract

Introduction

Coastal tourism includes a full range of tourism, leisure and recreational activities that take place in coastal areas and waters near the coast. Coastal tourism is related to nature (climate, landscape, ecosystem) and culture (historical and cultural heritage, arts and crafts Traditions) depends. Coastal tourism is the result of the combination of environmental capacities and the provision of suitable services to gain the satisfaction of tourists, in this sense, descriptions can be considered successful in tourism that have the necessary capacities such as environmental attractions and suitable infrastructure for development, so the purpose of this research is to analyze and evaluate the factors influencing the economic sustainability and satisfaction of coastal tourism.

Methodology

According to the purpose, the current research is of an applied type, and in terms of the research method, it is a survey document. The method of collecting data and information is in the form of library and field studies, since the number of tourists is unknown, the statistical population has been used for this reason, accessible random sampling has been used, according to the geographical location of the statistical population, the number of 350 people was selected as a statistical sample. The questionnaire of this research has 14 items. To prove the validity of the questionnaire, the opinions of geography professors, cultural heritage and tourism experts, and social science experts were used. The reliability of the questionnaire was also calculated using Cronbach's alpha of 0.812.

Results and discussion

Recognizing priorities for the development of coastal tourism that may not have been prioritized by institutions plays an important role in management planning in this field. Paying attention to the factors affecting the development of coastal tourism can lead to better decisions and

more effective and clear actions. It provides comprehensive information for decision makers and also helps to measure and measure the achievement of development goals. Beach managers should understand well what factors affect the development of beach tourism and how important and priority they are. This research tries to draw the attention of decision makers to the most important factors in this field. Considering the mentioned factors, this research can provide a clear path for government policy makers and cultural and tourism managers and different stakeholders in this field in general to Provide suitable grounds for planning, providing facilities and suitable infrastructure and facilitating the necessary conditions for the development of coastal tourism and attracting more tourists to those beaches.

Conclusion

The results of the research indicate the level of tourists' satisfaction with the second factor of the environmental quality of the coastal city of Salmanshahr, i.e. access to the beach and natural scenery and its cleanliness. Based on the comparison between the results of the preliminary research and the analyzes carried out in this research, it can be concluded that the quality of infrastructure facilities and services and the quality of the behavior of the host community are among the most important factors of tourists' satisfaction. Title of the main components that explain the most amount of variance in the factors. They were extracted into four main groups as follows: 1- Quality of services 2- Infrastructure facilities 3- Quality of behavior of the host community 4- Environmental quality, this shows the importance of these factors in economic stability and attracting beach tourists

Funding

No financial resources were used in the preparation of this article.

Authors' Contribution

Ramzan Karimi is responsible for data collection and editing 50%- Abbas Arghan is in charge of evaluation and evaluation 30%- Saeed Sahmeh, co-author of the article, 20%

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

فصلنامه آینده پژوهی شهری

فصلنامه آینده پژوهی شهری

دوره ۵، شماره ۱، بهار ۱۴۰۴

شاپا الکترونیکی: ۴۳۴۴-۲۷۸۳

<https://uf.zahedan.iau.ir/>

واحد زاهدان

گردشگری ساحلی و تأثیر آن بر پایداری اقتصادی شهر (موردپژوهی: شهر سلمان شهر)

رمضان کریمی^۱؛ عباس ارغان^۲، سعید کامیابی^۳

۱- دانشجوی دکتری، گروه جغرافیا، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی سمنان، سمنان، ایران.

۲- دانشیار، گروه جغرافیا، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی سمنان، سمنان، ایران

۳- دانشیار، گروه جغرافیا، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی سمنان، سمنان، ایران

چکیده	اطلاعات مقاله
پژوهش حاضر با هدف بررسی و ارزیابی دیدگاه‌ها و نظرات گردشگران و عوامل تأثیرگذار بر رضایتمندی آن‌ها از ورود به شهر ساحلی سلمان شهر صورت گرفته است. محدوده مورد مطالعه در این پژوهش، شهر سلمان شهر واقع در استان مازندران می‌باشد. پژوهش حاضر با توجه به هدف از نوع کاربردی و از نظر روش تحقیق اسنادی پیمایشی است. روش گردآوری داده‌ها و اطلاعات به صورت مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی است. جامعه آماری این پژوهش ۳۵۰ نفر بوده که به صورت تصادفی قابل دسترس توزیع گردیده است. روایی پرسشنامه توسط اساتید رشته جغرافیا، کارشناسان میراث فرهنگی و گردشگری و کارشناسان علوم اجتماعی و پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ و مقدار ۰/۸۱۲ مورد تأیید واقع شده است. تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS و روش‌های تحلیل عاملی، آزمون همبستگی پیرسون و t تک نمونه‌ای صورت گرفته است. نتایج پژوهش حاکی از میزان رضایت گردشگران از عامل دوم کیفیت محیطی شهر ساحلی سلمان شهر یعنی دسترسی به ساحل و مناظر طبیعی و تمیزی آن می‌باشد. بر مبنای مقایسه بین نتایج تحقیقات اولیه صورت گرفته در خصوص پژوهش و تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که کیفیت امکانات و خدمات زیرساختی و کیفیت رفتار جامعه میزبان از مهم‌ترین عوامل رضایتمندی گردشگران به شمار می‌آید. توجه به علایق و نظرات گردشگران می‌تواند مبنایی بر برنامه‌ریزی توسعه گردشگری ساحلی و ایجاد و گسترش زیرساخت‌های مرتبط با آن قلمداد شود زیرا رضایتمندی گردشگران نقش مهمی در تداوم گردشگری ساحلی و توسعه پایدار آن ایفا می‌کند و گردشگران راضی تمایل به انتقال تجربه مثبت خود به دیگران و تکرار مسافرت به محل را دارند ضمن آنکه باید از سیاست‌های دولت و بخش خصوصی برای هدایت توسعه پایدار گردشگری ساحلی اطمینان حاصل نمود.	نوع مقاله: مقاله پژوهشی دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۲ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۶ صص: ۱۱۵-۱۳۳ واژگان کلیدی: ارزیابی در رضایتمندی، توسعه پایدار، پایداری اقتصادی، گردشگری ساحلی، سلمان شهر.

استناد: کریمی، رمضان؛ ارغان، عباس؛ و کامیابی، سعید. (۱۴۰۳). گردشگری ساحلی و تأثیر آن بر پایداری اقتصادی شهر (موردپژوهی: شهر سلمان‌شهر). فصلنامه آینده پژوهی شهری، ۵(۱)، ۱۱۵-۱۳۳.

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان.

DOI: <https://doi.org/10.82545/uf.2025.1025296>

^۱ نویسنده مسئول: عباس ارغان، پست الکترونیکی: Abbas.arghan@yahoo.com، تلفن: ۰۹۱۲۱۳۱۴۴۸۷

مقدمه

صنعت توریسم یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی جهان است که در سال‌های اخیر رشد فزاینده‌ای یافته است این صنعت با بیش از ۷۶۰ میلیون گردشگر و حدود ۶۲۲ میلیارد دلار درآمد در سال ۲۰۰۴، و بیش از ۷۰۰ میلیارد دلار درآمد در ۲۰۰ حدود ۱۰ درصد تولید ناخالص جهان را به خود اختصاص داده است (آرمین و همکاران، ۱۴۰۰). سازمان جهانی توریسم پیش‌بینی کرده است که تا سال ۲۰۲۰ میلادی، جمعیت توریست‌های جهان به یک میلیارد نفر و درآمد حاصله به ۱/۶ میلیارد دلار بالغ شود (مختارپور، ۱۴۰۱). شاخص‌های مرتبط با فیزیولوژی انسانی که از معادله بیلان انرژی بدن انسان مشتق گردیده‌اند (اکبرزاده و همکاران، ۱۴۰۲)، امروزه اعتبار بیشتری در مطالعات زیست اقلیم انسانی همچنین آب و هواشناسی توریسم کسب نموده‌اند (پوراحمد و همکاران، ۱۴۰۰). مطالعات نشان می‌دهد که هوا و اقلیم به همراه ایمنی و وضعیت سیاسی - اجتماعی مقاصد گردشگری، بالاترین سهم و تأثیر را در انتخاب مقاصد گردشگری داراست (صمدی طاری و همکاران، ۱۳۹۹). فریتاس جنبه‌های گوناگون اقلیم توریسم را بیان کرده است، به گفته او اقلیم گردشگری شامل سه جزء اصلی ۱. جنبه حرارتی (مانند بیلان انرژی بدن انسان) ۲. جنبه فیزیکی (مانند گردوغبار آزاردهنده، بارش‌های ممتد و سیل‌آسا و هوای نامساعد و اشعه ماوراءبنفش) ۳. جنبه زیبایی‌شناختی که (تابش مطلوب خورشید، وجود ابر، تعداد ساعات آفتابی مناسب، قدرت دید و طول روز است. چنانچه برای انجام چنین فعالیتی نواحی ساحلی و محیط دریایی منظور نظر قرار گیرد آن را توریسم ساحلی می‌نامند (صفائی نمین و همکاران، ۱۴۰۱). گردشگری ساحلی مستلزم مسافرت از یک محل اقامت و تمرکز بر محیط‌های دریایی است (قاضی، ۱۴۰۱).

توسعه گردشگری در مناطق ساحلی را گردشگری ساحلی می‌نامند و توسط اتحادیه اروپا به‌عنوان گردشگری مرتبط با فعالیت‌های تفریحی مانند شنا و همچنین طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های دیگر مانند پیاده‌روی ساحلی، ورزش‌های دوومیدانی و مشاهده حیات وحش تعریف می‌شود. برای این فعالیت‌ها، نزدیکی به دریا مزیت اصلی آن‌ها است (Papageorgiou, 2019: 29). گردشگری در سواحل و دریا یکی از انواع گردشگری طبیعت‌محور محسوب می‌شود (Honey and Krantz, 2007: 64). طی قرون ۱۸ و ۱۹ میلادی، اشراف‌زادگان اروپایی، ادبای بریتانیایی و به‌تدریج قشر مرفه آمریکایی در قالب تورهای بزرگ از منابع طبیعی و فرهنگی قاره اروپا مانند سواحل ایتالیا، فرانسه و اسپانیا بازدید می‌کردند؛ اما به‌طور کلی گردشگری ساحلی از اواخر قرن ۱۹ میلادی به‌طور ویژه، موردتوجه قرار گرفت و از آن زمان تاکنون، همواره بر تعداد گردشگران ساحلی افزوده شده است (باقری، ۱۳۹۹: ۳۱). یک مقصد ساحلی مجموعه‌ای از ساحل (ها) و تفرجگاه‌های اطراف آن است که در آن تمام عملیات مربوط به گردشگری انجام می‌شود (Das & Bhattacharya, 2021: 2).

چند نوع فعالیت ساختاری وجود دارد که بر تغییر فیزیکی خط ساحلی تأثیر می‌گذارد و شامل خانه‌سازی، توسعه صنعتی، بندرها، مسیرهای کشتیرانی، خاکریزها، گذرگاه‌های خشکی، دیوارهای دریا، موج‌شکن‌ها، پروژه‌های استوار سازی شن‌ها و ساحل، موانع نگهدارنده طوفان‌های دریایی و امواج می‌شود (درویشی و همکاران، ۱۳۹۷: ۲۷۱) با توجه به مطالعات کمی که در حوزه گردشگری ساحلی در مقایسه با سایر اشکال گردشگری صورت گرفته است. در بسیاری از مطالعات این موضوع مطرح شده است که گردشگری کنار دریا یا به اصطلاح گردشگری ساحلی رابطه مثبت مستقیمی با رشد اقتصادی یک منطقه یا یک کشور دارد. در نیمه دوم قرن بیستم با گسترش سریع گردشگری ساحلی، به‌عنوان بزرگ‌ترین بخش از بازار گردشگری جهان مطرح شد. این نوع گردشگری از نظر انگیزه، تجربیات، زمان صرف شده توسط گردشگران و ادراکات آن‌ها متمایز از سایر محصولات گردشگری در بازار گردشگری است (Das & Bhattacharya, 2021: 4).

بشر در طول تاریخ همواره بر اساس کنش درونی، شیفته کشف آینده و رمزگشایی آن بوده است (جوان و نعیم آبادی، ۱۴۰۰). این سؤال‌ها که «آیا آینده قابل تغییر هست»، «آیا آینده تداوم حال و گذشته خواهد بود» و «چه اتفاقی در آینده ممکن است روی دهد» تاکنون چالش‌های عمده فکری برای برنامه‌ریزی و مدیران بوده است (قنبری و بهشتی راد، ۱۳۹۵) رویکردهای مختلفی برای رویارویی با مسائل آینده به کار بسته‌اند که اغلب بر پایه تحلیل روندهای گذشته و ادامه آن در آینده بوده است (مختاری، ۱۳۹۶) اما در آغاز هزاره سوم علم آینده‌نگاری، بررسی‌ها و پژوهش‌های پراکنده و غیر منسجم در حوزه‌ی برنامه‌ریزی برای آینده را به علم

مدون با اصول و مبانی استوار و روش‌های دقیق تبدیل کرده است؛ که با به‌کارگیری آن می‌توان علاوه بر تحلیل روندهای گذشته، به کشف، ابداع و ارزیابی آینده ممکن، محتمل و مطلوب نیز دست یافت و یا در صورت لزوم تغییر داد (بزازاده و همکاران، ۱۳۹۳). مطالب فوق‌الذکر، به‌طورکلی در خصوص دانش گردشگری بود. موضوع خاص مقاله حاضر، متمرکز بر مطالعه و پژوهش‌های دیدگاه‌های گردشگران شهر سلمان شهر بر پایداری اقتصادی ساحلی است. با توجه به قدمت طولانی مدت استفاده از سواحل و دریا به‌عنوان منبعی برای تفریح و گذران اوقات فراغت در میان جوامع مختلف، حجم ادبیات نظری مرتبط با این شاخه از گردشگری، نسبت به سایر شاخه‌ها اندک است. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی و ارزیابی دیدگاه‌ها و نظرات گردشگران و عوامل تأثیرگذار بر رضایتمندی آن‌ها از ورود به شهر ساحلی سلمان شهر صورت گرفته است که در ابتدا با روش تحلیل عاملی داده‌های تحقیق که هر کدام از آن‌ها بارهای مربوط به سؤالاتی از پرسشنامه را به خود اختصاص داده‌اند به‌عنوان مؤلفه‌های اصلی که بیشترین میزان واریانس را در عامل‌های تبیین می‌کند. به چهار گروه اصلی ۱- کیفیت خدمات، ۲- امکانات زیرساختی، ۳- کیفیت رفتار جامعه میزبان و ۴- کیفیت محیطی استخراج شدند که این امر نشان‌دهنده حائز اهمیت بودن این عوامل در پایداری اقتصادی و جذب گردشگران ساحلی می‌باشد.

پیشینه و مبانی نظری پژوهش

تحقیقات زیادی در حوزه گردشگری توسط نویسندگان و صاحب‌نظران صورت گرفته است که به برخی از آن‌ها اشاره می‌گردد. کرمی و رضایی مقدم در مقاله‌ای چنین آورده‌اند: آینده‌نگاری در عصر حاضر ازجمله مفاهیم نوپایی است که به‌واسطه نوپا بودنش هنوز مفهومی ساخته‌وپرداخته نیست و منابع قابل‌توجهی نیز از آن در دسترس قرار ندارد. از اوایل دهه ۳۳ میلادی علم و هنر آینده‌نگاری به‌عنوان ابزار سیاست‌گذاری به‌طور رسمی در چند کشور محدود به‌خصوص ژاپن به کار گرفته شد. ولی از اوایل دهه ۳۳ میلادی به‌طور گسترده با همکاری نهادهای بین‌المللی جهت توانمندسازی کشورها از این روش استفاده شد و امروزه به‌عنوان رویکرد غالب شناسایی فن‌آوری در اکثر کشورهای توسعه‌یافته درآمده است (کرمی و رضایی مقدم، ۱۳۹۸).

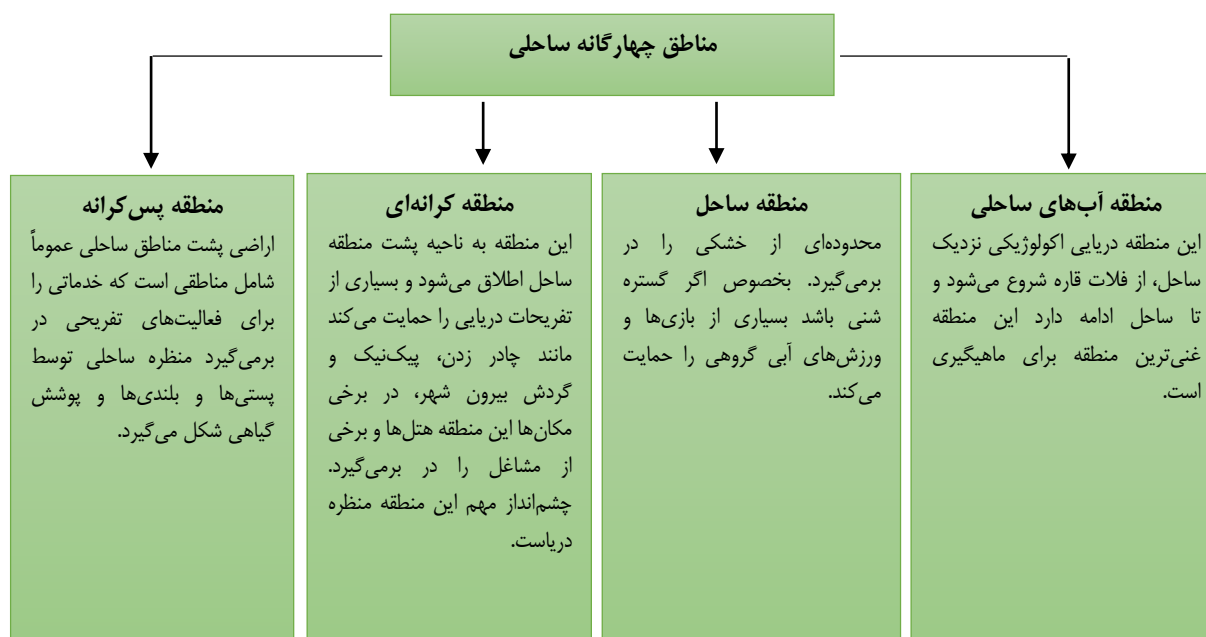
علوی در پژوهشی بیان نمود در جهان رقابتی امروز، فناوری‌های نرم به‌تدریج جایگزین فناوری‌های سخت و مزیت‌های فناورانه شده و فرایندها به‌جای ساختارها موردتوجه قرار گرفته است (علوی، ۱۴۰۱). همچنین تقوایی و همکاران در مقاله خود چنین نوشته‌اند: کشورهایی که خواهان تحولات بنیادین هستند، برنامه‌ریزی‌های پابرجا و مبتنی بر طراحی سناریو با رویکرد آینده‌نگاری را محور عمده برنامه‌ریزی توسعه آتی خود قرار داده‌اند (تقوایی و همکاران، ۱۴۰۰). از نظر حسن‌پور و همکاران؛ تصمیم‌گیرندگان حوزه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای در جهان پر از تغییر و تحول، نیازمند توسعه رهیافت‌های جدید پیش‌بینی و آمادگی برای آینده هستند. در این میان، یکی از این موضوعات مهم و اساسی که نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی شهرها و روستا دارد و می‌تواند با آینده‌نگری و طراحی سناریو منجر به بهبود رشد اقتصادی و بالا رفتن کیفیت زندگی افراد شود، مقوله توسعه صنعت گردشگری است (حسن‌پور و همکاران، ۱۳۹۸).

در نتایج مقاله محمدی آمده است؛ امروزه گردشگری در حال تبدیل‌شدن به یکی از ارکان اصلی اقتصاد تجاری جهان است و بسیاری از برنامه ریزان از آن به‌عنوان رکن اصلی توسعه یاد می‌کنند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین رجبی در مقاله‌ای نوشته است گردشگری یکی از فعالیت‌های مهمی است که در دهه‌های اخیر از جایگاه ویژه‌ای در توسعه اقتصادی برخی کشورها برخوردار بوده است (رجبی، ۱۴۰۰). به‌طوری‌که اقتصاددانان آن را صادرات نامرئی نامیده‌اند درواقع توریسم در جهان امروز به‌عنوان یک صنعت مطرح است که به‌مانند همه صنایع دیگر احتیاج به لوازم و ابزارهای خاصی داشته و برای رشد و پیشرفت احتیاج به پژوهش و تحقیق دارد (موثقی، ۱۳۹۶). از نظر زرگر؛ توسعه گردشگری در نواحی ساحلی از نظر همگان سریع‌ترین نواحی در حال رشد گردشگری معاصر است (زرگر، ۱۳۹۵). در میان تمام فعالیت‌هایی که در نوار ساحلی و نزدیکی سواحل صورت می‌گیرد، هیچ‌کدام بیش از گردشگری و تفریح ساحلی از نظر حجم و تنوع در حال افزایش نیست. ماهیت متغیر این بخش و حجم آن، این نکته را که باید برنامه‌ها، سیاست‌ها و طرح‌های دولتی مربوط به گردشگری در سواحل را موردتوجه قرار دهد، الزامی می‌سازد (قاسمی و همکاران، ۱۴۰۱). کشورهای جهان، یکی از پیچیده‌ترین کسب‌وکارهای بشری می‌باشد و به‌عنوان فعالیتی چندوجهی دارای کارکردها و اثرات مثبت گوناگون است که ازجمله آن‌ها می‌توان به اشتغال‌زایی، کسب درآمد، جذب ارز و تقویت زیرساخت‌ها

و ... اشاره کرد (صارمی و سنایی، ۱۳۹۷). گردشگری صنعتی است که توسعه آن نیازمند شناخت و آگاهی کافی از مسائل و عوامل مؤثر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در هر منطقه است (سبحانی و همکاران، ۱۴۰۰).

به طور کلی مفهوم گردشگری ساحلی طیف کاملی از گردشگری، فراغت و فعالیت های تفریحی را که در نواحی ساحلی و آب های نزدیک ساحل روی می دهد، در برمی گیرد. گردشگری ساحلی به طبیعت (آب و هوا، چشم انداز، اکوسیستم) و فرهنگ (میراث تاریخی و فرهنگی، هنری و صنایع دستی، سنت ها) وابسته است (مشبکی اصفهانی و همکاران، ۱۳۹۹: ۴۲۱). در حقیقت منابع طبیعی و فرهنگی که اساس گردشگری در ساحل را شکل می دهند، شامل مسائل عمده ای نظیر آب و آبیان، پوشش گیاهی، توپوگرافی زمین شناسی و خاک، اقلیم، فعالیت های ساختمانی، صنعت و تأسیسات است. گردشگری در نواحی ساحلی، دارای جایگاهی است که در چهار زیر منطقه موازی با ساحل قرار دارد (درویشی و همکاران، ۱۳۹۷: ۲۷۰):

- ۱- منطقه آب های ساحلی: این منطقه، از فلات قاره شروع می شود و تا ساحل ادامه دارد؛ و غنی ترین منطقه برای ماهیگیری است و شامل صخره ها و ستون های سنگی می باشد. این قسمت برای سفر به جزایر نزدیک مورد استفاده قرار می گیرد.
- ۲- منطقه ساحل: منطقه ساحل هم محدوده های از دریا و هم محدوده های از خشکی را در برمی گیرد. به ویژه اگر گسترده و شنی باشد، بسیاری از بازی ها و ورزش های آبی گروهی را حمایت می کند.
- ۳- منطقه پهنه کرانه ای: منطقه کرانه ای به ناحیه پشت منطقه ساحل اطلاق می شود و بسیاری از تفریحات دریایی را حمایت می کند؛ مانند چادر زدن، پیک نیک و گردش بیرون شهر. در برخی مکان ها، این منطقه هتل ها و برخی مشاغل را در برمی گیرد. چشم انداز مهم این منطقه منظره دریاست
- ۴- منطقه پس کرانه: اراضی پشت مناطق ساحلی عموماً شامل مناطقی است که خدماتی را برای فعالیت های تفریحی در برمی گیرد. منظره ساحلی توسط پستی ها و بلندی ها و پوشش گیاهی شکل گرفته است.

شکل ۱- چهار منطقه گردشگری در ساحل
(Ketchum, 1987: 87-127)

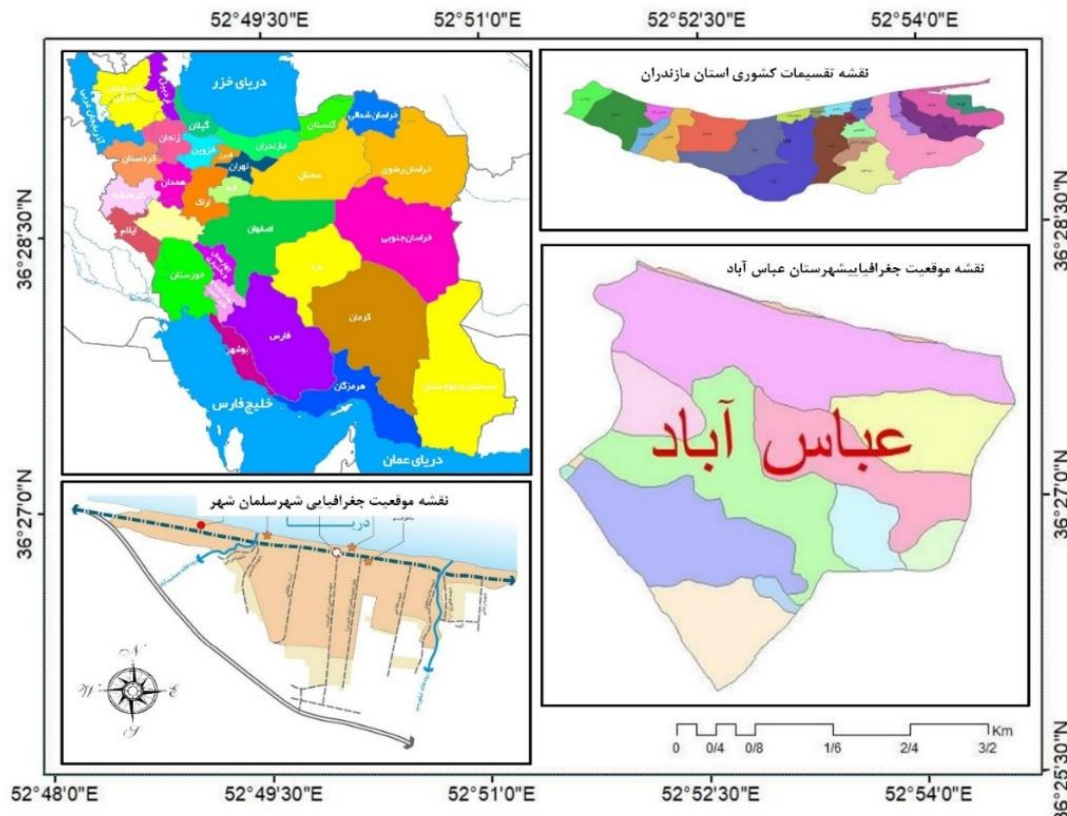
مواد و روش پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به هدف از نوع کاربردی و از نظر روش تحقیق اسنادی پیمایشی است. روش گردآوری داده ها و اطلاعات به صورت مطالعات کتابخانه ای و میدانی است، از آنجا که تعداد گردشگران نامشخص بوده جامعه آماری به همین دلیل از نمونه گیری تصادفی قابل دسترس استفاده گردیده است. با توجه به موقعیت جغرافیایی جامعه آماری تعداد ۳۵۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب

شده‌اند. پرسشنامه این پژوهش ۱۴ گویه دارد که برای اثبات روایی پرسشنامه از نظرات اساتید رشته جغرافیا، کارشناسان میراث فرهنگی و گردشگری و کارشناسان علوم اجتماعی استفاده شده است. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۱۲ محاسبه شده است. سؤالات پرسشنامه به دو صورت باز و بسته طراحی شده‌اند که در سؤال باز عواملی مثل مبدأ گردشگران، سن، جنس، تحصیلات و نحوه اطلاع از جاذبه گردشگری مطرح شده و در سؤالات بسته نیز از طیف لیکرت استفاده شده است این طیف از پنج قسمت مساوی که میزان رضایت و نارضایتی گردشگران به کمک نرم‌افزار SPSS به استخراج داده‌های موجود از پرسشنامه اقدام نموده و در نهایت بر اساس روش تحلیل عاملی، آزمون همبستگی پیرسون و t تک نمونه‌ای تحلیل شده‌اند.

محدوده مورد مطالعه

استان مازندران با ۳۳۸ کیلومتر خط ساحلی، از استان‌های ساحلی شمال کشور است که بیشتر شهرهای، آن در سواحل دریا واقع شده‌اند (از ۲۲ شهرستان استان مازندران با جمعیت ۳۲۸۳۵۷۲ نفر در سال ۱۳۹۵، ۱۵ شهرستان در نواحی ساحلی قرار دارند) سلمان شهر یکی از شهرهای استان مازندران در ایران است. این شهر با جمعیت ۹۶۵۶ تن در فاصله ۸ کیلومتری شرق شهر عباس‌آباد و ۵ کیلومتری غرب شهر کلارآباد قرار دارد. این شهر در شهرستان عباس‌آباد و بخش سلمان شهر قرار دارد و مساحت آن ۷۵۰ هکتار است. این شهر در مسیر ارتباطی چالوس و تنکابن واقع شده است و نقش تفرجگاهی قوی دارد. مجاورت با دریای خزر و داشتن ساحل ماسه‌ای مناسب در تمامی نواحی شمالی شهر ارتفاعات بیلاقی و جنگلی زیبا در دامنه کوه البرز در نواحی جنوبی شهر، فاصله‌ای اندک بین ساحل دریا و دامنه کوه و نزدیکی غاری استثنایی به نام غار دانیال جذابیت این منطقه را دوچندان کرده است. در ایام تعطیلات جمعیت این شهر به ۲۰۰ هزار نفر نیز افزایش می‌یابد. لذا با توجه به موقعیت ساحلی، این شهر از لحاظ جذب توریسم و ویژگی‌های زیست‌محیطی آن، نیازمند یک الگوی مناسب و شیوه مناسب برای گردشگری و آینده‌پژوهی این منطقه و اقتصاد ناشی از آن می‌باشد.

شکل ۲- موقعیت قلمرو پژوهش

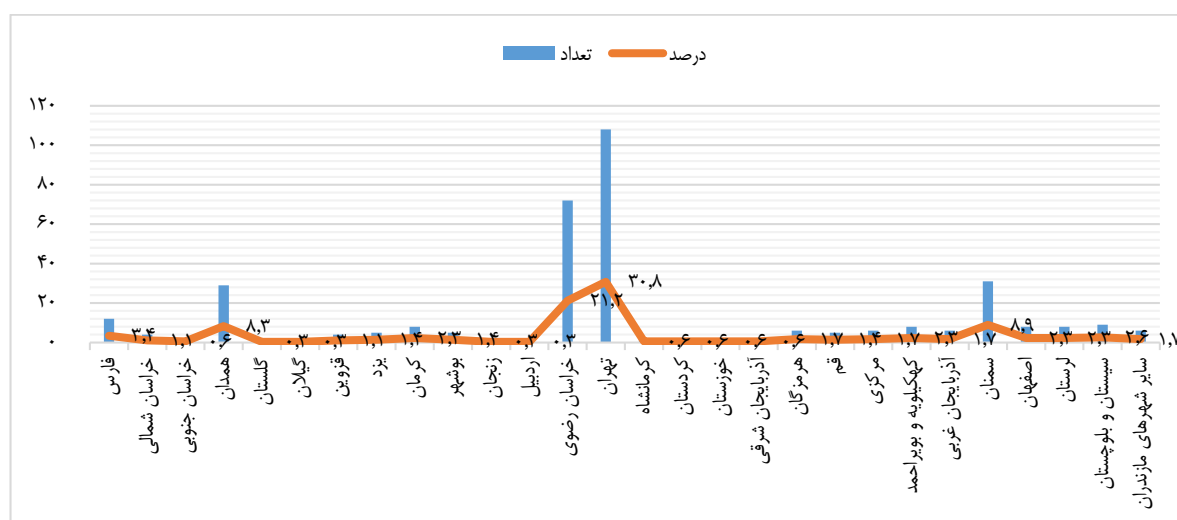
(ترسیم: نویسندگان، ۱۴۰۲)

بحث و ارائه یافته‌ها

پس از آنالیز آمار و داده‌ها نتایج توصیفی متغیرها و شاخص‌های مهم در جدول شماره ۱ و نمودار شماره ۱ ارائه شده است:

جدول ۱- توزیع استانی مبدأ مسافرت گردشگران

استان	تعداد	درصد	استان	تعداد	درصد	استان	تعداد	درصد
فارس	۱۲	۳,۴	زنجان	۱	۰,۳	قم	۵	۱,۴
خراسان شمالی	۴	۱,۱	اردبیل	۱	۰,۳	مرکزی	۶	۱,۷
خراسان جنوبی	۲	۰,۶	خراسان رضوی	۷۲	۲۱,۲	کهکیلویه و بویراحمد	۸	۲,۳
همدان	۲۹	۸,۳	تهران	۱۰۸	۳۰,۸	آذربایجان غربی	۶	۱,۷
گلستان	۱	۰,۳	کرمانشاه	۲	۰,۶	سمنان	۳۱	۸,۹
گیلان	۱	۰,۳	کردستان	۲	۰,۶	اصفهان	۸	۲,۳
قزوین	۴	۱,۱	خوزستان	۲	۰,۶	لرستان	۸	۲,۳
یزد	۵	۱,۴	آذربایجان شرقی	۲	۰,۶	سیستان و بلوچستان	۹	۲,۶
کرمان	۸	۲,۳	هرمزگان	۶	۱,۷	سایر شهرهای مازندران	۶	۱,۷
بوشهر	۵	۱,۴						

نمودار ۱- توزیع استانی مبدأ مسافرت گردشگران

از تعداد کل گردشگران ۷۵ درصد مرد و ۲۵ درصد زن بودند. بنابراین اکثر پاسخ‌دهنده‌ها دهندگان پرسشنامه از جنس مرد بوده‌اند. از نظر سنی ۷ درصد گروه سنی کمتر از ۲۰ سال، ۴۰ درصد گردشگران در گروه سنی ۲۰ تا ۳۵ سال، ۲۴ به درصد در گروه سنی ۳۶ تا ۴۵ سال، ۲۹ درصد در گروه سنی بیش از ۴۶ سال قرار دارند. از نظر وضعیت تحصیلی گردشگران سطح تحصیلات ۲۴ درصد گردشگران زیر دیپلم، ۳۰ درصد دیپلم، ۱۰ درصد فوق‌دیپلم، ۳۶ درصد لیسانس و بالاتر هستند همان‌طور که ملاحظه می‌شود گردشگران در سنین متوسط میزان تحصیلات مناسب دارند مطابق با آمار جدول شماره ۲ مبدأ مسافرت گردشگران از نظر توزیع استانی استان تهران با ۳۰,۸ درصد، خراسان رضوی با ۲۱,۲ درصد، سمنان با ۸,۹ درصد و همدان با ۸,۳ درصد به ترتیب بیشترین و استان‌های گیلان، گلستان، اردبیل و زنجان با ۰,۳ درصد کمترین پاسخ‌دهندگان را تشکیل می‌دهند.

به‌منظور بررسی عوامل تأثیرگذار بر رضایتمندی گردشگران ورودی به شهر ساحلی سلمان شهر از مدل تحلیل عاملی استفاده شده است این مدل با استفاده از روش مؤلفه‌های اصلی، چرخش واریماکس و نرمال‌سازی کاربزر صورت گرفت که نتایج آن در جدول شماره ۳ تا ۸ نشان داده شده است. با توجه به تعدد شاخص‌ها به‌منظور کاهش تعداد شاخص‌های معرفی‌شده و خلاصه نمودن

اطلاعات حاوی آن‌ها در تعدد محدودتری از عامل‌ها برای استفاده مفیدتر در تحلیل‌های بعدی و سادگی تفسیر نتایج حاصل از آن‌ها هر کدام از شاخص‌های ارائه‌شده به‌منظور سنجش رضایتمندی گردشگران از مقاصد گردشگری ساحلی در شهر سلمان شهر ۱۴ گویه در مقیاس لیکرت طراحی و سپس میانگین آن‌ها به‌صورت شاخص رضایتمندی تعیین‌شده و وارد مدل تحلیل عاملی شدند نتایج حاصله از اجرای مدل فوق در نرم‌افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفته و در جدول شماره ۲ تحت عنوان عامل‌های استخراج‌شده بارگذاری عامل‌ها به‌صورت مقادیر ویژه درصد تبیین واریانس هر کدام از مجموعه متغیرهای پژوهش ارائه شدند.

جدول ۲- عامل‌های خروجی گویه‌ها به همراه مقادیر ویژه و درصد تبیین واریانس شاخص‌های پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگری شهر سلمان شهر

مقدار ویژه	مجموع ضرایب چرخش داده نشده			مجموع ضرایب چرخش داده شده			معامل
	مجموع	درصد تبیین واریانس	درصد تجمعی	مجموع	درصد تبیین واریانس	درصد تجمعی	
۱	۴,۲	۳۰,۴	۳۰,۴	۲,۳	۱۶,۷	۱۶,۷	۱
۲	۱,۵	۱۱,۰	۴۱,۴	۲,۲	۱۶,۲	۳۳,۰	۲
۳	۱,۲	۹,۲	۵۰,۷	۲,۰	۱۴,۳	۴۷,۴	۳
۴	۱,۱	۸,۴	۵۹,۱	۱,۶	۱۱,۷	۵۹,۱	۴
۵	۰,۹۰	۶,۴	۶۵,۵	-	-	-	۵
۶	۰,۷۸	۵,۵	۷۱,۱	-	-	-	۶
۷	۰,۷۲	۵,۱	۷۶,۳	-	-	-	۷
۸	۰,۶۴	۴,۶	۸۰,۹	-	-	-	۸
۹	۰,۵۹	۴,۲	۸۵,۲	-	-	-	۹
۱۰	۰,۵۵	۳,۹	۸۹,۲	-	-	-	۱۰
۱۱	۰,۴۴	۳,۱	۹۲,۳	-	-	-	۱۱
۱۲	۰,۴۱	۲,۹	۹۵,۳	-	-	-	۱۲
۱۳	۰,۳۶	۲,۵	۹۷,۹	-	-	-	۱۳
۱۴	۰,۲۹	۲,۰	۱۰۰	-	-	-	۱۴

برای نشان دادن همبستگی‌های موجود بین داده‌ها از آزمون kmo استفاده شد مقدار آن برای داده‌های تحقیق حاضر ۰/۷۸۷ به‌دست‌آمده است با توجه به اینکه مقدار آن همواره بین ۰ تا ۱ در نوسان است این مقدار نشان می‌دهد که همبستگی‌های موجود بین داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب خواهد بود همچنین برای اطمینان از مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل عاملی مینی بر اینکه ماتریس همبستگی‌های که پایه تحلیل عاملی قرار می‌گیرد در جامعه برابر صفر نیست از آزمون بارتلت استفاده‌شده است طبق محاسبه صورت گرفته برای داده‌های پژوهش آزمون فوق معنادار بوده است یعنی متغیرها هم‌بسته هستند (جدول شماره ۳).

جدول ۳- مقادیر آزمون‌های kmo و بارتلت

۰,۷۸۷	کایزر-مایر
۱۳۲۲,۴۰۷	بارتلت
۹۱	درجه آزادی
۰,۰۰۰	سطح معنی‌داری

بررسی نتایج آزمون‌های kmo و بارتلت برای تحلیل مؤلفه‌های اصلی و نتایج عامل‌های استخراج‌شده و مقادیر ویژه و درصد تبیین واریانس (جدول شماره ۴) از تحلیل عاملی مجموعه چهارده‌گانه شاخص‌های رضایتمندی گردشگران پژوهش حاضر چهار عامل اول دارای مقادیر ویژه بزرگ‌تر از واحد بوده و جمع بیش از ۵۹ درصد تجمعی از واریانس این مجموعه را تبیین می‌کند که درصد نسبتاً بالایی به‌حساب می‌آید لازم به ذکر است نحوه بارگذاری عامل‌ها از متغیرها از ساختار صریح و ساده‌ای برخوردار نمی‌باشد و نمی‌توان به‌راحتی آن را تفسیر نمود لذا از تکنیک چرخش عامل‌ها (Factor Rotation) برای است دستیابی به‌وضوح بیشتری در ساختار عاملی آن‌ها استفاده می‌شود با توجه به داده‌های جدول شماره ۵ از ۱۴ متغیر اصلی پژوهش یک متغیر به دلیل وزن کم زیر

۰/۵ حذف و در نهایت بارگذاری بر روی ۱۳ متغیر باقی مانده انجام شد. بارهای عاملی متغیرهای مورد مطالعه روی چهار عامل به صورت مشخص قرار گرفته اند به گونه ای که بیشترین بار عاملی به ترتیب به عوامل اول و دوم اختصاص یافته است پس از ارزیابی همه عامل ها و با توجه به میزان بارگذاری آن ها روی هر عامل نام گذاری مناسب برای عوامل صورت گرفت عوامل استخراج شده همراه با توصیف مختصری راجع به هر یک از آن ها در جدول شماره ۴ ذکر شده است:

جدول ۴- بارگذاری عوامل چرخش یافته شده از شاخص های پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگری شهر سلمان شهر

عامل	۱	۲	۳	۴
۱	۰,۳۲	۰,۰۷	۰,۶۸	-۰,۱۱
۲	۰,۰۵	۰,۰۳	۰,۶۳	۰,۴۲
۳	۰,۰۸	۰,۰۶	۰,۱۰	۰,۷۷
۴	۰,۴۷	-۰,۰۹	۰,۳۰	۰,۴۰
۵	۰,۲۰	۰,۲۱	۰,۰۹	۰,۷۱
۶	۰,۷۴	۰,۰۷	۰,۱۹	۰,۱۱
۷	۰,۷۶	-۰,۰۳	۰,۰۸	۰,۰۹
۸	۰,۵۱	۰,۳۹	-۰,۰۰۴	۰,۱۴
۹	۰,۶۲	۰,۳۸	۰,۲۱	۰,۰۳
۱۰	۰,۲۵	۰,۸۰	۰,۰۱	۰,۰۸
۱۱	۰,۰۶	۰,۸۳	۰,۱۴	۰,۰۲
۱۲	-۰,۰۲	۰,۴۶	۰,۵۷	۰,۲۷
۱۳	۰,۳۰	۰,۲۱	۰,۶۶	-۰,۱۲
۱۴	۰,۰۶	۰,۵۵	۰,۳۷	۰,۱۷

سپس نتایج تحلیل عاملی که با استفاده از روش مؤلفه های اصلی و نرمال سازی چرخش واریا ماکس صورت گرفت. عوامل استخراج شده همراه با توصیف مختصر راجع به هر کدام در جدول شماره ۵ نشان داده شده است با توجه به جدول مذکور ماتریس عوامل دوران یافته به علت صریح و روشن بودن ساختار عامل ها و بارگیری از متغیرها به نام گذاری عامل ها پرداخته شد به این ترتیب عامل های چهارگانه شاخص های پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگران ورودی به شهر سلمان شهر را به شرح جدول شماره ۵ نام گذاری کرده و در تحلیل های بعدی مورد استفاده قرار می گیرد:

جدول ۵- نام گذاری مؤلفه ای تأثیرگذار چهارگانه

عامل	نام شاخص	شرح موارد مورد انتظار از شاخص
۱	کیفیت امکانات زیرساختی	توسعه ورزش های آبی و شنا در ساحل، امکانات و خدمات تفریحی مختص بانوان، افزایش کیفیت ساحل از نظر زیست محیطی و بهداشتی، امکانات و خدمات تفریحی مختص کودکان
۲	کیفیت رفتار جامعه میزبان	پذیرش گردشگران توسط افراد بومی و محلی، آداب و رسوم و سنت های بومی
۳	کیفیت خدمات	کیفیت اماکن استراحت، امنیت اجتماعی و ایستگاه پلیس، معرفی جاذبه های گردشگری ساحلی و ایستگاه های راهنمای گردشگران، کیفیت تسهیلات رفاهی و خدمات عمومی
۴	کیفیت محیطی	حمل و نقل به ساحل و مناظر طبیعی سواحل و نحوه دسترسی

کایزر یکی از ویژگی های مهم تحلیل عاملی را استخراج و مشخص کردند عامل های مهم و تأثیرگذار می داند به طوری که استخراج عامل ها بر اساس واریانس هر متغیر صورت می گیرد اما تفسیر این عامل ها بدون چرخش بسیار دشوار است پس از چرخش بارهای بدی چهار عاملی که بیشترین تأثیرگذاری را در میزان پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگران داشته اند مشخص شدند و در جدول شماره ۶ ذکر شده اند.

جدول ۶- مؤلفه‌های تأثیرگذار بر پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگری و درصد تبیین واریانس آن‌ها

عامل	نام شاخص	جمع مجزورات بارهای عاملی چرخش یافته شده	درصد مقدار واریانس	درصد مقدار تجمعی واریانس
۱	کیفیت امکانات زیرساختی	۲,۳۴	۱۶,۷	۱۶,۷
۲	کیفیت رفتار جامعه میزبان	۲,۲۸	۱۶,۲	۳۲,۹
۳	کیفیت خدمات	۲,۰۱	۱۴,۳	۴۷,۴
۴	کیفیت محیطی	۱,۶۴	۱۱,۷	۵۹,۱

نمودار ۲- مؤلفه‌های تأثیرگذار بر پایداری اقتصادی و رضایتمندی

مطابق با اطلاعات مندرج در جدول شماره ۶ مهم‌ترین عوامل مؤثر در توسعه گردشگری ساحلی شهر سلمان شهر به ترتیب کیفیت امکانات زیرساختی (شرایط‌های حیاتی نظیر آب، برق، راه‌های دسترسی و...)، کیفیت رفتار جامعه میزبان، کیفیت خدمات ارائه‌شده در ساحل (نظیر رستوران‌ها، هتل و خدمات رفاهی و تفریحی و ورزشی) و کیفیت محیطی (مانند شکل سواحل، پاکیزگی و بهداشت و...) با مقدار ویژه واریانس می‌باشد که سهم درصدی عامل‌ها به ترتیب ۱۶,۷، ۱۶,۲، ۱۴,۳، ۱۱,۷ درصد می‌باشد. نکته قابل ذکر در خصوص تحلیل‌های انجام‌گرفته این است که اگر مقدار واریانس هر یک از عوامل کمتر از ۱۰ درصد باشد آن عامل اعتبار کمتری دارد چهار عامل فوق بالاتر از ۵۹ درصد مقدار واریانس را به خود اختصاص داده‌اند به این ترتیب باوجود تعداد زیاد متغیرها یک مورد مطالعه عوامل شناسایی شده می‌توانند تصویر نسبتاً روشنی از دیدگاه‌ها و میزان پایداری اقتصادی و رضایت گردشگران ورودی به شهر ساحلی سلمان شهر را ارائه دهند پس از شناسایی عامل‌ها به روش تحلیل عاملی به منظور سنجش میزان همبستگی بین متغیرهای اصلی پژوهش عوامل اصلی رضایتمندی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده که در نتایج آن در قالب جدول شماره ۷ ارائه شده است:

جدول ۷- آزمون همبستگی متغیرها

رضایتمندی	کیفیت محیطی	کیفیت خدمات	کیفیت رفتار جامعه میزبان	کیفیت امکانات زیرساختی	آزمون	
					همبستگی پیرسون	کیفیت امکانات زیرساختی
۰,۷۲۴	۰,۳۱۶	۰,۴۶۷	۰,۳۷۴	۱	سطح معنی‌داری	
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	تعداد	
۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	همبستگی پیرسون	کیفیت رفتار جامعه میزبان
۰,۶۸۵	۰,۲۵۲	۰,۴۳۹	۱	۰,۳۷۴	سطح معنی‌داری	
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	تعداد	
۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	همبستگی پیرسون	کیفیت خدمات
۰,۸۵۴	۰,۲۵۶	۱	۰,۴۳۹	۰,۴۶۷	سطح معنی‌داری	
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	تعداد	
۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰		

آزمون		کیفیت امکانات زیر ساختی	کیفیت رفتار جامعه میزبان	کیفیت خدمات	کیفیت محیطی	رضایتمندی
کیفیت محیطی	همبستگی پیرسون	۰,۳۱۶	۰,۲۵۲	۰,۲۵۶	۱	۰,۵۵۹
	سطح معنی داری	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰
	تعداد	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰
رضایتمندی	همبستگی پیرسون	۰,۷۲۴	۰,۶۸۵	۰,۸۵۴	۰,۵۵۹	۱
	سطح معنی داری	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰
	تعداد	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰

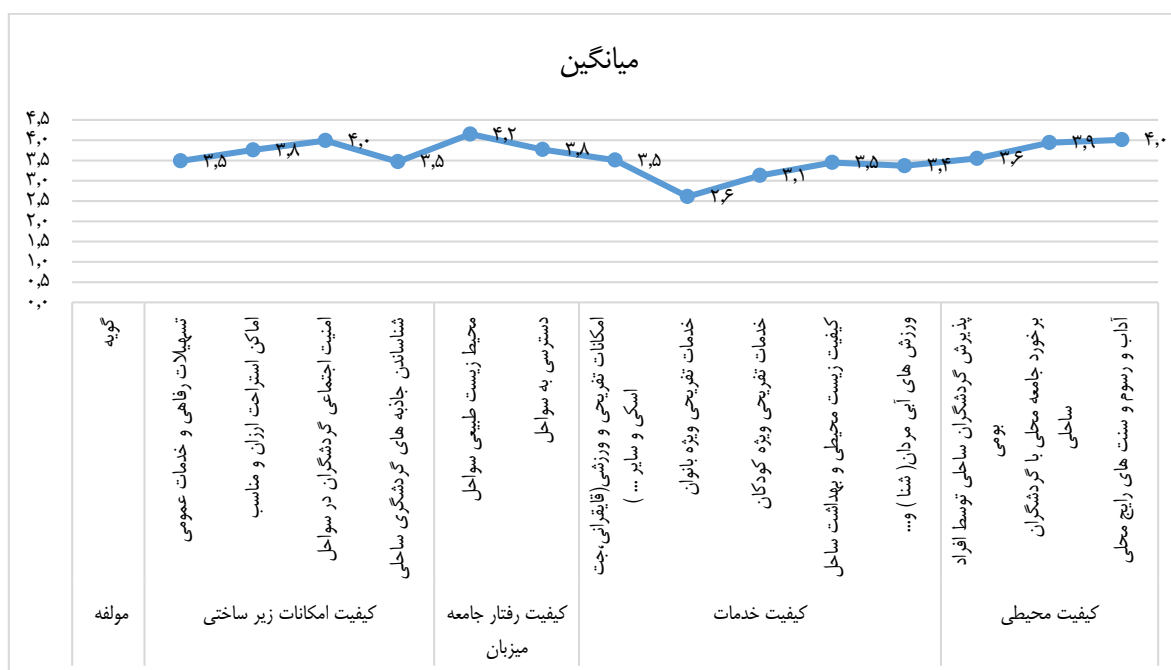
نمودار ۳- همبستگی تغییرها

همان طور که در جدول شماره ۸ مشاهده می شود همبستگی میان متغیرهای پژوهش به عنوان متغیرهای تأثیرگذار در رضایتمندی گردشگران به عنوان متغیر وابسته همگی معنادار و مثبت بوده اند به طوری که همبستگی بین کیفیت امکانات زیر ساختی کیفیت رفتار جامعه میزبان کیفیت خدمات و کیفیت محیطی با میزان رضایت گردشگران به ترتیب ۰,۷۲۴، ۰,۸۵۴، ۰,۵۵۹، ۰,۶۸۵ به دست آمده است که به ترتیب مؤلفه های کیفیت خدمات، کیفیت امکانات زیر ساختی، کیفیت رفتار جامعه میزبان و کیفیت محیطی بیشترین همبستگی را با عامل رضایتمندی گردشگران و پایداری اقتصادی نشان می دهند. این امر نشان دهنده اهمیت و جایگاه قابل توجه این عوامل در جذب و نگهداری گردشگران در شهر ساحلی سلمان شهر است در نهایت با استفاده از آزمون t تک نمونه ای و مقایسه میانگین ها همه گویه ها معنی دار شده و پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگران از مقصد گردشگری ساحلی سنجیده شد و نتایج حاصل از آن در جدول شماره ۸ آمده است:

جدول ۸- بررسی دیدگاه های گردشگران شهر سلمان شهر بر پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگری ساحلی

مؤلفه	گویه	مقیاس					میانگین	آزمون t	سطح معنی داری
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد			
کیفیت امکانات زیر ساختی	تسهیلات رفاهی و خدمات عمومی	۴	۱۱,۱	۳۶,۳	۲۷,۴	۲۱,۱	۳,۴۹	۸,۲۱	۰,۰۰۰
	اماکن استراحت ارزان و مناسب	۳,۱	۶,۳	۲۹,۴	۳۲,۳	۲۸,۹	۳,۷۶	۱۱,۸۰	۰,۰۰۰
	امنیت اجتماعی گردشگران در سواحل	۳,۴	۵,۴	۱۸,۹	۳۱,۱	۴۱,۱	۳,۹۹	۱۸,۳۶	۰,۰۰۰
	شناساندن جاذبه های گردشگری ساحلی	۸,۶	۱۰	۳۰,۹	۲۷,۱	۲۳,۴	۳,۴۷	۷,۳۱	۰,۰۰۰

مؤلفه	گویه	مقیاس					میانگین	آزمون t	سطح معنی داری
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد			
کیفیت رفتار جامعه میزبان	محیط زیست طبیعی سواحل	۱,۴	۴	۱۶	۳۵,۱	۴۳,۴	۴,۱۵	۲۳,۱۹	۰,۰۰۰
	دسترسی به سواحل	۵,۷	۹,۷	۲۳,۴	۲۵,۴	۳۵,۷	۳,۷۷	۱۴	۰,۰۰۰
کیفیت خدمات	امکانات تفریحی و ورزشی (قایقرانی، جت اسکی و سایر ...)	۴,۹	۱۰,۳	۳۴	۲۷,۱	۲۳,۷	۳,۵۱	۸,۸۶	۰,۰۰۰
	خدمات تفریحی ویژه بانوان	۲۶	۳۴,۳	۲۲,۹	۱۶,۳	۱۰,۶	۲,۶۱	-۵,۵۳	۰,۰۰۰
	خدمات تفریحی ویژه کودکان	۱۱,۱	۱۸,۹	۲۸,۹	۲۷,۷	۱۳,۴	۳,۱۳	۲,۰۹	۰,۰۰۰
	کیفیت زیست محیطی و بهداشت ساحل	۷,۷	۸	۳۶,۳	۲۷,۱	۲۰,۹	۳,۴۵	۷,۴۷	۰,۰۰۰
	ورزش های آبی مردان (شنا) و...	۶,۹	۱۳,۷	۳۴,۳	۲۵,۴	۱۹,۷	۳,۳۷	۶,۰۹	۰,۰۰۰
	پذیرش گردشگران ساحلی توسط افراد بومی	۴,۶	۱۱,۷	۳۸,۳	۲۰,۹	۲۴,۶	۳,۵۵	۹,۲۳	۰,۰۰۰
کیفیت محیطی	برخورد جامعه محلی با گردشگران ساحلی	۲	۵,۷	۲۴,۶	۳۱,۴	۳۶,۳	۳,۹۴	۱۴,۴۹	۰,۰۰۰
	آداب و رسوم و سنت های رایج محلی	۳,۱	۴,۶	۱۸,۹	۳۶,۶	۳۶,۹	۴,۰۱	۱۷,۸۱	۰,۰۰۰

نمودار ۴- میانگین بررسی دیدگاه گردشگران شهر سلمان شهر بر پایداری اقتصادی و رضایتمندی گردشگری ساحلی

این پژوهش با هدف بررسی و ارزیابی دیدگاه ها و نظرات گردشگران و عوامل تأثیرگذار بر رضایتمندی آن ها از ورود به شهر ساحلی سلمان شهر صورت گرفته است. ابتدا با روش تحلیل عاملی داده های تحقیق که هر کدام از آن ها بارهای مربوط به سؤالاتی از پرسشنامه را به خود اختصاص داده اند به عنوان مؤلفه های اصلی که بیشترین میزان واریانس را در عامل های تبیین می کند. به چهار گروه اصلی ۱- کیفیت خدمات، ۲- امکانات زیرساختی، ۳- کیفیت رفتار جامعه میزبان و ۴- کیفیت محیطی، استخراج شدند. در بررسی های صورت گرفته از مؤلفه های تعریف شده برای ارزیابی میزان رضایت گردشگران از مقاصد گردشگری با استفاده از آزمون های همبستگی پیرسون و t تک نمونه ای و مقایسه میانگین ها در هر کدام از مؤلفه های فوق مشخص گردید که در مؤلفه کیفیت خدمات، گویه امنیت اجتماعی مورد نیاز گردشگران در سواحل با میانگین ۳,۹۹ و گویه معرفی جاذبه های گردشگری ساحلی با میانگین ۳,۴۷ به ترتیب دارای بیشترین و کمترین میزان رضایتمندی بوده است. در مؤلفه امکانات زیرساختی نیز بیشترین رضایت مربوط به گویه کیفیت ساحل از نظر زیست محیطی و بهداشت با میانگین ۳,۴۵ و کمترین میزان مربوط به گویه امکانات و خدمات تفریحی مخصوص بانوان با میانگین ۲,۶۱ است. در مؤلفه کیفیت رفتار جامعه میزبان بیشترین رضایت به گویه آداب و رسوم

و سنت‌های بومی با میانگین ۴,۰۱ و کمترین میزان به گویه میزان پذیرش گردشگران توسط افراد بومی با میانگین ۳,۵۵ اختصاص داشته است در مؤلفه کیفیت محیطی نیز گویه مناظر طبیعی سواحل با میانگین ۴,۱۵ شرایط مناسبی از رضایت گردشگران را نشان می‌دهد. در مجموع بیشترین میزان رضایت از مؤلفه‌ها به کیفیت محیطی و کیفیت رفتار جامعه میزبان و کمترین میزان رضایت از امکانات زیرساختی مشخص می‌شود. بدین جهت برای افزایش تعداد گردشگران رضایتمندی و احتمال بازدید مجدد آن‌ها امکانات و تسهیلات زیرساختی مانند امکانات ورزشی و تفریحی، شنا، قایقرانی و سرگرمی‌ها، امکانات و خدمات تفریحی مخصوص بانوان امکانات و خدمات تفریحی مخصوص کودکان ورزش‌های آبی و شنا برای مردان در ساحل باید برنامه و طرح‌های دائمی برای بهبود و توسعه آن‌ها داشته باشد. دیدگاه اساسی این است که دو عامل امکانات زیرساختی و کیفیت رفتار جامعه میزبان که بیش از ۳۳,۷ درصد واریانس کل پاسخ‌ها را تبیین نموده‌اند بیشترین و مهم‌ترین نقش را در تحلیل میزان رضایت گردشگران وارد شده به شهر ساحلی سلمان شهر ایفا می‌نماید.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

شناخت اولویت‌ها توسعه گردشگری ساحلی که ممکن است از جانب نهادهای در اولویت قرار نگرفته باشند نقش مهمی در برنامه‌ریزی مدیریت در این زمینه دارد. توجه به عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ساحلی می‌تواند منجر به تصمیمات بهتر و عملکردهای مؤثرتر و روشن‌تر شود. اطلاعات جامعی را برای تصمیم‌گیرندگان فراهم آورد همچنین به اندازه‌گیری و سنجش میزان دستیابی به اهداف توسعه کمک می‌کند مدیران ساحل باید به‌خوبی درک کنند که چه عواملی بر توسعه گردشگری سواحل تأثیرگذار است و میزان اهمیت و اولویت آن‌ها چگونه است. این تحقیق سعی دارد توجه تصمیم‌گیرندگان را به مهم‌ترین عوامل در این زمینه جلب نماید در نظر گرفتن عوامل مطرح شده، این پژوهش می‌تواند مسیر روشنی را پیش روی سیاست‌گذاران دولتی و مدیران گردشگری و فرهنگی و به‌طور کل ذینفعان مختلف در این حوزه قرار دهد تا زمینه‌های مناسبی را برای برنامه‌ریزی فراهم کردن تسهیلات و زیرساخت‌های مناسب و تسهیل شرایط لازم برای توسعه گردشگری ساحلی و جذب بیشتر گردشگران در آن سواحل فراهم کند. نتایج پژوهش حاکی از میزان رضایت گردشگران از عامل دوم کیفیت محیطی شهر ساحلی سلمان شهر یعنی دسترسی به ساحل و مناظر طبیعی و تمیزی آن می‌باشد. بر مبنای مقایسه بین نتایج تحقیقات اولیه صورت گرفته در خصوص پژوهش و تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که کیفیت امکانات و خدمات زیرساختی و کیفیت رفتار جامعه میزبان از مهم‌ترین عوامل رضایتمندی گردشگران به شمار می‌آید این موضوع در مطالعاتی که قبلاً در این زمینه صورت گرفته نیز به‌عنوان نتیجه کار مطرح شده است از جمله این مطالعات می‌توان به مطالعات تقوایی و همکاران ۱۴۰۰ و محمدی و همکاران در سال ۱۳۹۸ اشاره نمود. از دیگر عوامل مؤثر بر رضایت گردشگران، دوستی و مهمان‌نوازی مردم محلی استراتژی‌های اطلاع‌رسانی و توجه به نیاز گردشگران است که در اغلب مطالعات قبلی نیز به اهمیت آن‌ها پرداخته شده است بنابراین توجه به علایق و نظرات گردشگران می‌تواند مبنایی بر برنامه‌ریزی توسعه گردشگری ساحلی و ایجاد و گسترش زیرساخت‌های مرتبط با آن قلمداد شود زیرا رضایتمندی گردشگران نقش مهمی در تداوم گردشگری ساحلی و توسعه پایدار آن ایفا می‌کند و گردشگران راضی تمایل به انتقال تجربه مثبت خود به دیگران و تکرار مسافرت به محل را دارند ضمن آنکه باید از سیاست‌های دولت و بخش خصوصی برای هدایت توسعه پایدار گردشگری ساحلی اطمینان حاصل نمود. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

- ارتقای کیفی و کمی زیرساخت‌های اصلی گردشگری ساحلی از جمله (امکانات اقامت، حمل‌ونقل، پلاژها و ورزش‌های ساحلی و دریایی و ...)

- ایجاد زمینه‌های تشویقی توسط مدیریت شهری برای سرمایه‌گذاری بخش‌های خصوصی و معرفی گردشگری ساحلی از طریق تبلیغات منظم و مؤثر جاذبه‌های آن در شهر سلمان شهر
- آموزش و اطلاع‌رسانی عمومی در راستای ارتقای رفتار جامعه میزبان در پذیرش گردشگران
- نظارت مستمر بر کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده به گردشگران شامل (هتل‌ها، رستوران‌ها، اماکن تفریحی و ورزشی و ...)

منابع

- آرمین، محسن؛ قربان‌نیا خیبری، وجیهه؛ و عظیمی، الهه. (۱۴۰۰). بررسی قابلیت‌های اقلیم گردشگری استان کهگیلویه و بویراحمد. فصلنامه علمی پژوهش های بوم‌شناسی شهری، ۱۲(۳)، ۹۶-۷۹. doi: 10.30473/grup.2021.8657
- اکبرزاده ابراهیمی، اذر؛ کوپا، فاطمه؛ محمدی بدر، نرگس؛ و میرزایی، پدرام. (۱۴۰۲). تحلیل روان‌شناختی «خود فعلی و ایده‌آلی» در رمان «درخت انجیر معابد» احمد محمود از منظر کارن هورنای. متن پژوهی ادبی، ۲۷(۹۵)، ۲۶۴-۲۴۱. doi: 10.22054/ltr.2020.42352.2691
- بزاززاده، مهدی؛ داداش پور، هاشم؛ و مطوف، شریف. (۱۳۹۳). بررسی و تحلیل عوامل کلیدی مؤثر بر توسعه منطقه‌ای با رویکرد آینده‌نگاری منطقه‌ای، مطالعه موردی: استان آذربایجان غربی، ایران. برنامه ریزی فضایی، ۲(۲)، ۱۰۴-۷۹. https://sppl.ui.ac.ir/article_15996.html
- پوراحمد، احمد؛ رضایی نیا، حسینی؛ اندیشه، امینی. (۱۴۰۰). تحلیل سطح دسترسی به فضاهای اوقات فراغت درون شهری با استفاده از روش تحلیل شبکه ای (مطالعه موردی: محله های مسکونی منطقه ۹ تهران). فصلنامه علوم و فناوری محیط زیست، ۳۳(۴)، ۲۰-۱. <https://sanad.iau.ir/Journal/jest/Article/838018>
- تقوایی، مسعود؛ حسینی خواه، حسین؛ و محمدی دوست، سلیمان. (۱۴۰۰). ارزیابی راهبردی ساختار فضایی شهرها با تأکید بر الگوهای نوین آمایش شهری (پژوهش موردی: شهر یاسوج). برنامه ریزی فضایی، ۱۱(۳)، ۱۴۴-۱۱۷. doi: 10.22108/sppl.2021.122995.1499
- جوان، فرهاد؛ و نعیم آبادی، نازنین. (۱۴۰۰). تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه تقاضای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم در مناطق روستایی گیلان. تحقیقات و فناوری زیست محیطی ۱۰(۱)، ۴۹-۳۷. <https://journal.eri.acecr.ir/Article/31994>
- حسن پور، آرش؛ حسن پور، وحید؛ و کافی، مجید. (۱۳۹۸). تحلیل تطبیقی - تاریخی تجربه شکست پروژه نوسازی در ایران دوره پهلوی اول (مقایسه با ترکیه در دوره آتاترک با کاربری فن جبر بولی). جامعه شناسی کاربردی، ۳۰(۳)، ۹۰-۶۳. doi: 10.22108/jas.2019.109331.1298
- رجبی، ازیتا. (۱۴۰۰). تدوین راهبردهای توسعه گردشگری کلان‌شهر تهران بر پایه هویت رقابت‌پذیری منطقه‌ای با استفاده از روش متاسوات. فصلنامه علمی پژوهش های بوم‌شناسی شهری، ۱۲(۱-۲)، ۱۰۴-۸۹. doi: 10.30473/grup.2021.8246
- زرگر، علی اصغر؛ و نوروزی کلریمی، زینب. (۱۳۹۵). مسوولیت و نقش دولت های حوزه خلیج فارس در حفاظت از محیط زیست. مطالعات روابط بین الملل (پژوهشنامه روابط بین الملل)، ۹(۳۳)، ۲۸۱-۲۵۱. SID. <https://sid.ir/paper/247621/fa>
- سبحانی، بهروز؛ صفریان زنگیر، وحید؛ و مجیدی هروی، آیتا. (۱۴۰۰). تحلیل عوامل مؤثر بر گسترش گردشگری شهرستان خلخال در استان اردبیل با استفاده از مدل راهبردی SWOT. انسان و محیط زیست، ۱۹(۳)، ۱۷۰-۱۵۵. <https://sid.ir/paper/1042300/fa>. SID.
- صارمی، محمدرضا؛ و سنایی، اردشیر. (۱۳۹۷). جایگاه سیاست های اقتصادی در ثبات سیاسی ترکیه پس از سال ۲۰۰۲. فصلنامه مطالعات روابط بین الملل، ۱۱(۴۲)، ۱۵۵-۱۳۳. <https://sanad.iau.ir/Journal/prb/Article/1066550>
- صفائی نمین، رسا؛ فاضل چهارمحالی، سیدابوالقاسم؛ و شکریان، محمد. (۱۴۰۱). نقش حکم روایی خوب شهری در افزایش جذب گردشگر در شهر طالقان. برنامه ریزی و توسعه محیط شهری، ۲(۶)، ۶۰-۴۹. SID. <https://sid.ir/paper/1021886/fa>
- صمدی طاری، زهرا؛ نوری، جعفر؛ ارجمندی، رضا. (۱۳۹۹). مدیریت استراتژیک توسعه پایدار گردشگری در مناطق ساحلی با استفاده از مدل SWOT و ماتریس QSPM منطقه مورد مطالعه: استان مازندران. فصلنامه علوم و فناوری محیط زیست، ۲۲(۱)، ۲۴۵-۲۲۷. <https://sanad.iau.ir/fa/Article/834523?FullText=FullText>
- علوی، سید مهدی. (۱۴۰۱). اقتصاد زیستی: پارادایم نوین اقتصادی در عصر چالش‌ها و پیچیدگی‌های جهانی. مجله زیست‌شناسی ایران، ۶(بهار و تابستان)، ۱-۲۵. https://www.ijbio.ir/article_2231.html
- قاسمی، سونا؛ پوره‌اشمی، عباس؛ زارع، علی؛ فرشچی، پروین؛ و باوند، هرمیداس. (۱۴۰۱). بررسی ژئوپولیتیک-محیط زیستی ساخت جزایر مصنوعی در خلیج فارس از منظر حقوق بین الملل. علوم و تکنولوژی محیط زیست، ۲۴(۱) (پیاپی ۱۱۶)، ۱۹۷-۱۸۵. SID. <https://sid.ir/paper/1065359/fa>
- قاضی، حسین. (۱۴۰۱). تأثیر اتصال ترانزیت ریلی به بنادر سواحل مکران در ارتقاء مولفه نظامی جنوب شرق ایران. فصلنامه مطالعات جنگ، ۴(۱۲)، ۶۷-۸۸. https://www.gjws.ir/article_253851.html
- قنبری، سیروس؛ و بهشتی راد، رقیه. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر سکوت سازمانی بر کاهش کار تیمی و عملکرد سازمانی بر اساس کارت امتیازی متوازن (BSC) (مطالعه موردی: کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه). جامعه شناسی کاربردی، ۲۷(۴)، ۶۰-۴۷. doi: 10.22108/jas.2017.21160
- کریمی، غلامحسین؛ و رضایی مقدم، کوروش. (۱۳۹۸). اقدام پژوهی مشارکتی: حلقه اتصال پژوهش و اقدام در مدیریت تعاونی‌های کارآفرین کشاورزی. فصلنامه علمی کارافن، ۱۶(۲)، ۱۸۸-۱۶۱. https://karafan.nus.ac.ir/article_105725.html
- محمدی، کریم؛ محمدزاده، مهناز؛ و شرقی، طاهره. (۱۳۹۸). شناسایی و بررسی عوامل مؤثر بر توسعه پایدار گردشگری روستایی (مطالعه موردی: روستای زراآباد بخش الموت شرقی قزوین). راهبردهای توسعه روستایی، ۴(۴)، ۴۴۳-۴۲۷. doi: 10.22048/rdsj.2020.204571.1820
- مختارپور، داوود؛ و سورج، فردین. (۱۴۰۱). طراحی مدل کارآفرینی بر اساس توانمندسازها برای ایران. اقتصاد مالی (اقتصاد مالی و توسعه)، ۱۶(۲)، ۱۵۵-۱۷۸. SID. <https://sid.ir/paper/1035764/fa>
- مختاری، داود. (۱۳۹۶). ژئوتوریسم: شاه‌کلید حفاظت و ساماندهی توانمندی‌های جوامع محلی با نمونه‌هایی از شمال غرب ایران. جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، ۲۸(۳)، ۵۸-۳۷. doi: 10.22108/gep.2017.98321.0

موثقی، حسن. (۱۳۹۶). کارکردهای اجتماعی و اقتصادی زنان در گسترش اشتغال در صنعت گردشگری با تاکید بر جنبه های حقوقی. مطالعات زنان و خانواده. ۱۰(۳۷)، ۴۴-۴۵. <https://sanad.iau.ir/fa/Article/955019?FullText=FullText>

References:

- Akbarzadeh Ebrahimi, A. , Kouppa, F. , Mohammadi Badr, N. and Mirzaei, P. (2023). Self-Actualization and Ideal Self in the Novel "The Fig Tree of Temples" from Horney's Perspective. *Literary Text Research*, 27(95), 241-264. doi: 10.22054/ltr.2020.42352.2691 **[In Persian]**
- Alavi, S. M. (2022). Bioeconomy: A New Economic Paradigm in the Era of Global Challenges and Complexities. *Iranian Journal of Biology*, 6(Spring and Summer), 1-25. https://www.ijbio.ir/article_2231.html **[In Persian]**
- Arabadzhyan, A., Figini, P., García, C., González, M. M., Lam-González, Y., & J. León, C. (2021). Climate change, coastal tourism, and impact chains – a literature review. *Current Issues in Tourism*, Taylor & Francis Journals, 24(16), 2233-2268. <https://ideas.repec.org/a/taf/rcitxx/v24y2021i16p2233-2268.html>
- Armin, M. , Ghorbannia Kheybari, V. and Azimi, E. (2021). Investigation the capabilities of tourism climate in Kohgiluyeh and Boyerahmad Provinces. *Journal of Urban Ecology Researches*, 12(24), 79-96. doi: 10.30473/grup.2021.8657 **[In Persian]**
- Ata, G. G., Dadazadeh Silabi, P., & Ghadimi, M. (2017). Ranking Tourism Attractions Based on Potential to Attract Tourists by Using Numerical Taxonomy Model (Case: City of Khoy). *Urban Economics and Management*, 5(4), 119- 132. <http://dx.doi.org/10.29252/ueam.5.20.113>
- BazazZadeh, M. , Dadashpoor, H. and Motavaf, S. (2014). Analysis the Key Factors Impacting on Regional Development using Regional Foresight approach, The Case Study of West Azerbaijan Province, Iran. *Spatial Planning*, 4(2), 79-104. https://sppl.ui.ac.ir/article_15996.html?lang=en **[In Persian]**
- Coccossis, H., & Koutsooulou, A. (2020). Measuring and monitoring sustainability of coastal tourism destinations in the Mediterranean. *Tourism: An International Interdisciplinary Journal*, 68(4), 482-498. <https://doi.org/10.37741/t.68.4.8>
- Fennell, D. A. (2020). *Ecotourism*. (5th ed.) Routledge. <https://www.routledge.com/Ecotourism/Fennell/p/book/9780367364601?srsltid=AfmBOorxyV9eXY-nWrmE-y11pPicEBagDTulUBrkPh08gwd5Ma8dbNPi>
- ghanbari, S. and beheshtirad, R. (2017). The Effect of Organizational Silence on Reduction of Teamwork and Organizational Performance Based on Balanced Scorecard (BSC)(Case Study of Kermanshah Razi University staff). *Journal of Applied Sociology*, 27(4), 47-60. doi: 10.22108/jas.2017.21160 **[In Persian]**
- Ghasemi, S., Poorhashemi, A., Zare, A., Farshchi, P., & Bavand, H. (2022). Geopolitical and environmental study of artificial islands in the Persian Gulf (From the perspective of international law). *JOURNAL OF ENVIRONMENTAL SCIENCE AND TECHNOLOGY*, 24(1), 185-197. SID. <https://sid.ir/paper/1065359/en> **[In Persian]**
- Ghazi, H. (2022). The effect of connecting rail transit to Makran coastal ports in upgrading the military component of southeastern Iran. *War Studies*, 4(12), 67-88. https://www.qjws.ir/article_253851.html?lang=en **[In Persian]**
- Hasanpour, A. , Hasanpour, V. and Kafi, M. (2019). The Comparative-Historic Analysis of the Modernization Experience in the Two Countries: Iran of the Pahlavi Period and Turkey of the Ataturk Era (With an Emphasis on the Causes of the Failure of the Modernization Project of the First Pahlavi Era in Iran). *Journal of Applied Sociology*, 30(3), 63-90. doi: 10.22108/jas.2019.109331.1298 **[In Persian]**
- Hjalager, A. M. (2020). Land-use conflicts in coastal tourism and the quest for governance innovations. *Land Use Policy*, 94, 104566. <https://ideas.repec.org/a/eee/lauspo/v94y2020ics0264837719304405.html>
- Jarratt, D., & Davies, N. J. (2020). Planning for Climate Change Impacts: Coastal Tourism Destination Resilience Policies. *Tourism Planning Development*, 17, 423-440. <https://www.scrip.org/reference/referencespapers?referenceid=3566592>
- Javan, F., & Naimabadi, N. (2022). Analysis of factors affecting the development of tourism demand based on ecotourism in rural areas of Guilan. *Journal of Environmental Research and Technology*, 6(10), 37-49. <https://journal.eri.acecr.ir/en/Article/31994> **[In Persian]**
- Karami, G. and Rezaei Moghaddam, K. (2020). Participatory Action Research: The Linkage Point between the Research and Action in the Agricultural Entrepreneurship Cooperatives Management. *Karafan Journal*, 16(2), 161-188. https://karafan.nus.ac.ir/article_105725.html?lang=en **[In Persian]**
- Kim, G. S., Chun, J., Kim, Y., & Kim, C.-K. (2021). Coastal Tourism Spatial Planning at the Regional Unit: Identifying Coastal Tourism Hotspots Based on Social Media Data. *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 10(3), 167. <https://doi.org/10.3390/ijgi10030167>
- Liu, J., An, K., & Shawn Jang, S. (2020). A model of tourists' civilized behaviors: Toward sustainable coastal tourism in China. *Journal of Destination Marketing & Management* 16, 100437. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2020.100437>

- Lukoseviciute, G., & Panagopoulos, T. (2021). Management priorities from tourists' perspectives and beach quality assessment as tools to support sustainable coastal tourism. *Ocean & Coastal Management*, 208, 105646. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2021.105646>
- Mejjad, N., Rossi, A., & Bianca Pavel, A. (2022). The coastal tourism industry in the Mediterranean: A critical review of the socio-economic and environmental pressures & impacts." *Tourism Management Perspectives*, 44(11). <http://dx.doi.org/10.1016/j.tmp.2022.101007>
- Mohammadi, K., Mohammadzadeh Nasirabadi, M. and Sharghi, T. (2019). Identifying and Investigating Factors Affecting Sustainable Development of Rural Tourism (Case Study: Zarrabad Village, East Alamut Section of Qazvin). *Rural Development Strategies*, 6(4), 427-443. doi: 10.22048/rdsj.2020.204571.1820 **[In Persian]**
- Mokhtari, D. (2017). Geotourism: the Master Key to Protect and Improve the Capabilities of Local Communities with Examples from Northwestern of Iran. *Geography and Environmental Planning*, 28(3), 37-58. doi: 10.22108/gep.2017.98321.0 **[In Persian]**
- Mo'taqi, H. (2017). Social and Economic Functions of Women in Expanding Employment in the Tourism Industry with Emphasis on Legal Aspects. *Women and Family Studies*, 10(37), 45-64. <https://sanad.iau.ir/fa/Article/955019?FullText=FullText> **[In Persian]**
- Mukhtarpour, Dawod, & Shuraj, Fardin. (2022). Designing an entrepreneurial model based on enablers for Iran. *JOURNAL OF FINANCIAL ECONOMICS (FINANCIAL ECONOMICS AND DEVELOPMENT)*, 16(2 (59)), 155-178. SID. <https://sid.ir/paper/1035764/en> **[In Persian]**
- Pafi, M., Flannery, W., & Murtagh, B. (2020). Coastal tourism, market segmentation and contested landscapes. *Marine Policy*, 121, 104189. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2020.104189>
- Pourahmad, A., Rezaenia, H., Hosseini, A., Andisheh, S., & Amini, M. (2021). Analyzing the Level of Access to Leisure Spaces within the City Using Network Analysis Method: The Case Study of Neighborhoods in District 9 of Tehran. *Journal of Environmental Science and Technology*, 23(4), 1-20. <https://sanad.iau.ir/en/Journal/jest/Article/838018> **[In Persian]**
- RAJABI, A. (2021). Tourism Development Strategies in Tehran based on Regional Competitiveness Identity through Metaswat Method. *Journal of Urban Ecology Researches*, 12(3), 89-104. doi: 10.30473/grup.2021.8246 **[In Persian]**
- Rogerson, C.M., Rogerson, J.M. (2020). Coastal Tourism in South Africa: A Geographical Perspective. In: Rogerson, J., Visser, G. (eds) *New Directions in South African Tourism Geographies. Geographies of Tourism and Global Change*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-29377-2_13
- Safaei Namin, R., Fazel Chaharmahali, S. A., & Shokriyan, M. (2022). The role of good governance in increasing tourism in Taleghan city. *JOURNAL OF URBAN ENVIRONMENTAL PLANNING AND DEVELOPMENT*, 2(6), 49-60. SID. <https://sid.ir/paper/1021886/en> **[In Persian]**
- Samdi Tari, Z., Nouri, J., & Arjmandi, R. (2020). Strategic Management of Sustainable Tourism Development in Coastal Areas Using SWOT Model and QSPM Matrix (Study Area: Mazandaran Province). *Environmental Science and Technology Quarterly*, 22(1), 227-245. <https://sanad.iau.ir/fa/Article/834523?FullText=FullText> **[In Persian]**
- Saremi, M. R., & Sanaei, A. (2018). The position of economic policy in Turkey's political stability since 2002. *Quarterly Journal of International Relations Studies*. 11(42), 133-155. <https://sanad.iau.ir/Journal/prb/Article/1066550> **[In Persian]**
- Schwab, K., Martin, C., Samans, R., Moavenzadeh, J., & Drzeniek-Hanouz, M. (2017). The travel & tourism competitiveness report 2017. The World Economic Forum.) WEF: World Economic. https://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2017_web_0401.pdf
- Sobhani, B., Safarian Zengir, V., & Majidi Heravi, A. (2021). Analysis of factors affecting tourism development city Khalkhal in Province Ardebil using strategic model SWOT. *JOURNAL OF HUMAN AND ENVIRONMENT*, 19(3 (58)), 155-170. SID. <https://sid.ir/paper/1042300/en> **[In Persian]**
- Taghvaei, M., Hosseinekhah, H. and Mohamadidost, S. (2021). Strategic evaluation of the spatial structure of cities with emphasis on new patterns of urban planning (Case study: Yasuj city). *Spatial Planning*, 11(3), 117-144. doi: 10.22108/sppl.2021.122995.1499 **[In Persian]**
- Tien, N. H., Ngoc, N. M., & Anh, D. B. H. (2020). Sustainability of coastal tourism development: comparative analysis of Vietnam's Northern and Southern provinces. *Journal of southwest jiaotong university*, 55(6). <https://www.jsju.org/index.php/journal/article/view/780>
- Zargar, A., & Norouzi, Z. (2016). The Persian Gulf Countries' Responsibilities and Their Roles in Environmental Protection. *Studies of International Relations Journal (Political Science and International Relations Journal)*, 9(33), 251-281. SID. <https://sid.ir/paper/247621/en> **[In Persian]**
- Zhang, X. (2012). Research on the Development Strategies of Rural Tourism in Suzhou Based on SWOT Analysis. *Energy Procedia*, 16(B), 1295-1299. <https://doi.org/10.1016/j.egypro.2012.01.207>